

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	Teatre Visual <i>Teatro Visual</i>				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	4	Curs <i>Curso</i>		Semestre <i>Semestre</i>	2º semestre
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i>	Optativa	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>		Valencià	
Matèria <i>Materia</i>	Moviment <i>Moviment</i>				
Grau <i>Grado</i>	Grau en Art Dramàtic <i>Grado en Arte Dramático</i>				
Especialitat / <i>Especialidad</i>	Interpretació / <i>Interpretación</i>				
Centre <i>Centro</i>	Escola Superior d'Art Dramàtic de València <i>Escuela Superior de Arte Dramático de Valencia</i>				
Departament <i>Departamento</i>	Moviment <i>Movimiento</i>				
Professorat / <i>Profesorado</i>	Araceli Bergillos				
e-mail	a.bergillosadv@gmail.com				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

L'assignatura de Teatre Visual ofereix a l'alumnat una immersió al llenguatge plàstic aplicat a l'escena. Colors, ritmes, materials, titelles i objectes... El material i l'objecte com a punt de partida o objectiu del treball actoral. Partirem de diferents materials per tal d'entendre les seues dinàmiques i poder generar xicotetes creacions. Buscarem també l'aproximació al món dels objectes així com a la manipulació de titelles i el teatre d'ombres per poder ampliar el nostre ventall de ferramentes creatives. Es profunditzarà també en el treball de l'aparell motriu, la consciència, l'agilitat i control corporal, els principis de comunicació i expressió no verbal, l'estudi pràctic i teòric de tècniques de titelles i objectes, el significat i les qualitats del moviment, la composició formal, el cos com a instrument creatiu, etc.

Assentar les bases de conceptes de composició i ritme en l'escena.

Objectius:

- Obrir-se a la recerca de noves formes d'expressió
- Conèixer diferents estratègies de la dramatúrgia visual

- Utilitzar la imatge com a motor de la narració.
- Saber aplicar les tècniques bàsiques de manipulació.
- Conèixer referents teòrics i pràctics del teatre visual.

Teatro Visual ofrece al alumnado una inmersión en el lenguaje plástico aplicado a la escena. Colores, ritmos, materiales, títeres y objetos... El material y el objeto como punto de partida u objetivo del trabajo actoral. Partiremos de distintos materiales para entender sus dinámicas y poder generar pequeñas creaciones. Buscaremos también la aproximación al mundo de los objetos así como a la manipulación de títeres, y del teatro de sombras para poder ampliar nuestro abanico de herramientas creativas. Se profundizará también en el trabajo de conocimiento anatómico-fisiológico del aparato motriz, la conciencia corporal, la agilidad y control corporal, los principios de comunicación y expresión no verbal, el estudio práctico y teórico técnicas de títeres y objetos, el significado y las cualidades del movimiento, la composición formal, el cuerpo como instrumento creativo, etc.

Sienta las bases de conceptos de composición y ritmo en la escena.

Objetivos:

- Abrirse en busca de nuevas formas de expresión
- Conocer distintas estrategias de la dramaturgia visual
- Utilizar la imagen como motor de la narración.
- Saber aplicar las técnicas básicas de manipulación.
- Conocer referents teóricos y prácticos del teatro visual.

Coneixements previs / Conocimientos previos

Per a realitzar l'assignatura de Teatre Visual és necessari haver realitzat les assignatures Tècnica i Creativitat Corporal I, II i III.

Para realizar la asignatura de Teatro Visual es necesario haber realizado las asignaturas Técnica y Creatividad Corporal I, II, III.

2 Competències de l'assignatura *Competencias de la asignatura*

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent ordre de 2 de novembre de 2011.

Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011.

CT2 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament

CT2 Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionarla adecuadamente.

CT8 Desenvolupar raonadament i crítica idees i arguments.

CT8 Desarrollar razonada y críticamente ideas y argumentos.

CT11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.

CT11 Desarrollar en la práctica laboral una ética profesional basada en la apreciación y sensibilidad estética, mediambiental y hacia la diversidad.

CG2 Comprendre psicològicament i empatitzar per a entendre i sentir les vides, situacions i personalitats alienes, utilitzant de manera eficaç les seues capacitats d'imaginació, intuïció, intel·ligència emocional i pensament creatiu per a la solució de problemes; desenvolupant la seua habilitat per a pensar i treballar amb flexibilitat, adaptant-se als altres i a les circumstàncies canviant del treball, així com la consciència i l'ús saludable del propi cos i de l'equilibri necessari per a respondre als requisits psicològics associats a l'espectacle.

CG2 Comprender psicológicamente y empatizar para entender y sentir las vidas, situaciones y personalidades ajenas, utilizando de manera eficaz sus capacidades de imaginación, intuición, inteligencia emocional y pensamiento creativo para la solución de problemas; desarrollando su habilidad para pensar y trabajar con flexibilidad, adaptándose a los demás y a las circunstancias cambiantes del trabajo, así como la conciencia y el uso saludable del propio cuerpo y del equilibrio necesario para responder a los requisitos psicológicos asociados al espectáculo.

CG5 Fomentar l'expressió i creació personal, integrant els coneixements teòrics, tècnics i pràctics adquirits; mostrant sinceritat, responsabilitat i generositat en el procés creatiu; assumint el risc, tolerant el fracàs i valorant de manera equilibrada l'èxit social.

CG5 Fomentar la expresión y creación personal, integrando los conocimientos teóricos, técnicos y prácticos adquiridos; mostrando sinceridad, responsabilidad y generosidad en el proceso creativo; asumiendo el riesgo, tolerando el fracaso y valorando de manera equilibrada el éxito social.

CG3 Potenciar la consciència crítica, aplicant una visió constructiva al treball de si mateix i dels altres, desenvolupant una ètica professional que establisca una relació adequada entre els mitjans que utilitza i els fins que persegueix.

CG3 Potenciar la conciencia crítica, aplicando una visión constructiva al trabajo de sí mismo y de los demás, desarrollando una ética profesional que establezca una relación adecuada entre los medios que utiliza y los fines que persigue.

CE1 Dominar els recursos expressius necessaris per al desenvolupament de la interpretació.

CE1 Dominar los recursos expresivos necesarios para el desarrollo de la interpretación.

CE2 Participar en la creació i interpretar la partitura i/o personatge, a través del domini de les diferents tècniques interpretatives.

CE2 Participar en la creación e interpretar la partitura y/o personaje, a través del dominio de las diferentes técnicas interpretativas.

CE4 Estudiar per a concebir i fonamentar el procés creatiu personal, tant en quant a la metodologia de treball com a la renovació estètica.

CE4 Estudiar para concebir y fundamentar el proceso creativo personal, tanto por lo que se refiere a la metodología de trabajo como a la renovación estética.

3

RESULTATS D'APRENTATGE
RESULTADOS DE APRENDIZAJE

1.- Profunditzar en el coneixement de l'escena contemporània i els diferents canals d'expressió i creació.

2.- Utilitzar amb autonomia i adequació els diferents recursos per a fer xicotetes creacions.

3- Identificar i experimentar amb els principis artístics de l'espai, el temps, el cos, el ritme, els materials i els objectes.

4- Dominar la dinàmica dels materials i el seu joc en l'espai.

5 -Sintetitzar conceptes dramàtics en propostes plàstiques.

6- Conèixer diferents formes de teatre visual: companyies, creadors, textos...

7.- Adquirir i desenvolupar hàbits de disciplina, respecte i treball en grup. Afavorir actituds solidàries i tolerants davant de les diferències.

1.- Valorar la competencia individual a nivel de aptitudes y cualidades físicas , expresivas, creativas y de desarrollo del imaginario al servicio de la escena.

2.- Profundizar en el conocimiento de la escena contemporánea y de los diferentes canales de expresión y creación.

3.- Utilizar con autonomía y adecuación los diferentes recursos para realizar pequeñas creaciones.

4.- Identificar y experimentar con los principios básicos de espacio, tiempo, cuerpo, ritmo y los materiales.

5.- Identificar, experimentar y utilizar diferentes registros estéticos de expresión- creación y comunicación a escena

6.- Conocer diferentes formas de teatro visual: compañías, creadores, textos...

7.- Adquirir y desarrollar hábitos de disciplina, respeto y trabajo en grupo. Favoreciendo actitudes solidarias y tolerantes delante de las diferencias.

4

Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge

Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes, ...
Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas, ...

Planificació temporal
Planificación temporal

<p>CONTINGUTS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi i conceptualització de l'objecte com a element teatral. - Entrenament del joc amb l'objecte. - Introducció a diferents tècniques de manipulació: ombres, bunrakus, objectes i materials. - Prendre consciència de l'objecte com a projecció de l'actor mateix o com a eina de provocació. - Composició i ritme en l'escena. - L'actor/actriu investigador/a. Desenvolupar la capacitat d'anar més enllà i de practicar l'escena com a lloc de busca de coneixement. - Situació, expectatives, estilització, personatge, caràcters, espai, verosimilitud-absurd, espai, artefactes escènics, etc. - Transposar una situació de la vida, a l'escenari donant-li un punt de vista plàstic, no convencional. - Busca del punt de vista poètic (forma-fons) al treball. <p>Unitat didàctica 1: Bases teòriques per a la formació en Teatre Visual i de creació de l'actor/actriu. On estem i d'on partim.</p> <p>Unitat 2: Equilibri i relacions dinàmiques cos-espai-objecte.</p> <p>Unitat didàctica 3: L'objecte poètic, emocional, narratiu, metafòric, simbòlic.</p> <p>Unitat didàctica 4: Tècniques de manipulació i dinàmiques: ombres, bunraku, objectes i materials.</p> <p>Unitat didàctica 5: Creació basada en el joc amb l'espai, el cos, l'objecte i els materials.</p> <p><i>Unidad didáctica 1: Equilibrio y relaciones dinámicas cuerpo- espacio-objeto.</i> <i>Unidad didáctica 2: El objeto poético, emocional, narrativo, metafórica,</i></p>	<p>Donada la qualitat de l'assignatura la temporalització de les unitats didàctiques i els continguts es desenvoluparà d'una forma global en una interacció contínua de síntesi i entre processos i resultats.</p> <p><i>Dada la cualidad de la asignatura la temporalización de las unidades didácticas y los contenidos se desarrollará de una forma global en una interacción continua de síntesis y entre procesos y resultados.</i></p>
--	--

simbólico.

Unidad didáctica 3: Materiales y dinámicas.

Unidad didáctica 4: Creación basada en el juego con el espacio, el cuerpo, el objeto y los materiales.

Unidad 5: Bases teóricas para la formación en Teatro Visual y de creación del Actor/actriz.

5 Activitats formatives Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials 60% Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classes Teòrica <i>Clase Teórica</i>	Exposició de continguts per part del professorat, a través diferents suports: vídeo, textos... <i>Exposición de contenidos por parte del profesorado través de diferentes soportes: vídeo, textos...</i>	R2, R3, R4, R5, R6, R9, R10.	2
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professorat. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesorado. Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>	R3, R4, R5, R6, R7, R8, R9.	30
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, talleres, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>		En horari extra i segons peticions
SUBTOTAL			32

5.2 Activitats de treball autònom 40% Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes... <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, s</i>	R5, R8, R9, R10.	4
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de creacions, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes... <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, ...</i>	R4, R5, R6, R7, R8.	4
SUBTOTAL			8

	TOTAL 40
--	------------------------

6 Sistema d'avaluació i qualificació *Sistema de evaluación y calificación*

6.1 Instruments d'avaluació *Instrumentos de evaluación*

Els procediments i instruments d'avaluació que s'utilitzaran seran a través de l'observació directa, així com de l'encàrrec de treballs escrits.

Es valorarà negativament:

- La falta de puntualitat en l'entrada a classe.
- No assistir amb roba adequada per al treball corporal. S'assistirà amb roba còmoda i elàstica de treball, de color neutre (negre y/o blanc preferiblement).
- Tenir faltes d'assistència en les sessions decisives.
- Mala actitud o falta de respecte tant cap al professorat com cap a la resta de companys/es.

Los procedimientos e instrumentos de evaluación que se utilizarán serán a través de la observación directa, así como del encargo de trabajos escritos.

Los procedimientos e instrumentos de evaluación que se utilizarán serán a través de la observación directa, así como del encargo de trabajos escritos.

Se valorará negativamente:

- *La falta de puntualidad en la entrada en clase.*
- *No asistir con ropa adecuada para el trabajo corporal. Se asistirá con ropa cómoda y elástica de trabajo, de color neutro (negro y/o blanco preferiblemente).*
- *Tener faltas de asistencia a las sesiones decisivas.*
- *Mala actitud o falta de respeto tanto hacia el profesorado como hacia el resto de compañeros*

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega *Criterios de evaluación y fechas de entrega*

Es tindrà en compte l'evolució personal per conèixer i integrar els continguts del curs, agafant com a punt de partida l'especificitat de cada alumne/a.

Es valorarà negativament:

- La falta de puntualitat en l'entrada a classe. No es podrà accedir a classe amb més de deu minuts de retard, i també contaràn com a faltes d'assistència les eixides de classe abans que aquesta acabe.
- No assistir amb roba adequada per al treball corporal (roba còmoda i elàstica de treball).

-Tindre faltes d'assistència en les sessions decisives per a la presentació de tallers, sessions finals de l'assignatura (falta d'assistència que podrà determinar la qualificació de suspens en l'assignatura) i faltes d'assistència contínues que impedisquen el desenvolupament del treball del grup o companys de treball.

2º Semestre

Del **1 de Febrer al 26 de Maig.**

Exàmens, mostres i/o tallers del 29 de Maig al 9 de Juny.

Període exàmens 2ª convocatòria 1er i 2on semestre, del 12 de juny al 14 de juliol.

Se tendrá en cuenta la evolución personal para conocer e integrar los contenidos del curso, tomando como punto de partida la especificidad de cada alumno/a.

Se valorará negativamente:

-La falta de puntualidad en la entrada a clase. No se podrá acceder a clase con más de diez minutos de retraso, contando también como faltas de asistencia las salidas de clase antes de que ésta acabe.

-No asistir con ropa adecuada para el trabajo corporal (ropa cómoda y elástica de trabajo).

-Tener faltas de asistencia en las sesiones decisivas para la presentación de talleres, sesiones finales de la asignatura (falta de asistencia que podrá determinar la calificación de suspenso en la asignatura) y faltas de asistencia continuas que impidan el desarrollo del trabajo del grupo o compañeros de trabajo.

2º Semestre

Del 1 de Febrero al 26 de Mayo.

Exámenes, muestras y/o talleres del 29 de Mayo al 9 de Junio.

Periodo exámenes 2ª convocatoria 1er y 2º semestre, del 12 de junio al 14 de julio.

6.3 **Sistemas de recuperació** *Sistemas de recuperación*

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenrotllament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega.

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega.

Cada matrícula comporta dues convocatòries d'avaluació, primera i segona (excepte per als casos en els quals ja s'hagen consumit prèviament tres convocatòries). Per tant, cada alumne/a de primera matrícula té opció a dues convocatòries en cada assignatura. En el cas que l'estudiant supere el 20% de faltes d'assistència sobre el total de les hores lectives presencials de l'assignatura, i aquestes no estiguen justificades documentalment per malaltia o una alta causa legal, perdrà el dret a l'avaluació continua i no podrà suspendre automàticament la primera convocatòria. És a dir, podrà presentar-se a la primera i

segona convocatòria però no li comptaria cap nota dels treballs desenvolupats durant el semestre en el procés d'avaluació contínua (notes parcials de treballs realitzats al voltant de les diferents unitats didàctiques).

Cada matrícula comporta dos convocatorias de evaluación, primera y segunda (excepto para los casos en los que se haya consumido previamente tres convocatorias). Por tanto, cada alumno/a de primera matrícula tiene la opción a dos convocatorias en cada asignatura. En el caso de que el estudiante supere el 20% de faltas de asistencia sobre el total de las horas lectivas presenciales de la asignatura, y estas no están justificadas documentalmente por enfermedad o alguna otra causa legal, perderá el derecho a la evaluación continua y no podrá suspender automáticamente la primera convocatoria. Es decir, podrá presentarse a la primera y segunda convocatoria, pero no le contará ninguna nota de los trabajos desarrollados durante el semestre en el proceso de evaluación continua (notas parciales de trabajos realizados sobre las distintas unidades didácticas).

El "No qualificat/da" és un no aprovat sense nota numèrica, que s'aplicarà quan el professorat manque d'elements de valoració per a establir criteris de qualificació i consumeix convocatòria.

El "No calificado/a", es un no aprobado sin nota numérica, que se aplicará cuando el profesorado carezca de elementos de valoración para establecer criterios de calificación, consumiendo convocatoria.

El "No presentat/da" es considerarà una condició, sempre entesa com a excepcional, i no una qualificació. Per tant, la valoració d'aquesta condició estarà sotmesa a la consideració de la direcció del centre, una vegada estudiada la documentació que acredite i al·legue les circumstàncies per causes objectives degudament justificades, com ara malaltia greu o qualsevol alta causa de força major. Es considera que la condició de "No presentat/da" en l'acta no consumeix convocatòria.

El "No presentado/a" se considerará una condición, siempre entendida como excepcional, y no una calificación. Por lo tanto, la valoración de esta condición estará sometida a la consideración de la dirección del centro, una vez estudiada la documentación que acredite y alegue las circunstancias por causas objetivas debidamente justificadas, tales como enfermedad grave o cualquier otra causa de fuerza mayor. Se considera que la condición de "no presentado/a" en el acta no consume convocatoria.

L'alumnat que es presente a la primera convocatòria ordinària haurà de presentar tots els treballs realitzats durant les classes, el/la professora li farà arribar un llistat dels exercicis i aprenentatges a avaluar. A més a més se li podran demanar treballs complementaris i/o un examen teòric. Es puntuarà de 0 a 10.

Segona Convocatòria:

A l'alumnat que no es presente a la primera convocatòria se li considerarà "No presentat". Tan sols es podran acumular **tres** no presentats consecutius, havent de puntuar la següent convocatòria. La segona convocatòria seguirà els mateixos criteris que la primera.

El alumnado que se presente a la convocatoria ordinaria deberá presentar todos los trabajos realizados durante las clases, el/la profesora le enviará un listado de los ejercicios y aprendizajes a evaluar. Además, se le podrán pedir trabajos complementarios y/o un examen teórico. Se puntuará de 0 a 10.

Segunda Convocatoria:

Al alumnado que no se presente en la primera convocatoria se le considerará "No presentado". Tan sólo se podrán acumular tres no presentados consecutivos, debiendo puntuar la siguiente convocatoria.

La segunda convocatoria seguirá los mismos criterios que la primera.

7 Bibliografía **Bibliografía/ Webgrafía**

- BERGER, J. (1997) *Algunos pasos hacia una pequeña teoría de lo visible*. Madrid: Árdora Ediciones.
- BERGER, J.(2001) *Mirar*. Barcelona. Ed Gustavo Gili
- FELDENKRAIS, M.(1997). *Autoconciencia por el movimiento*. Barcelona. Paidós.
- GELB. M. (1987) *El cuerpo recobrado. Introducción a la técnica Alexander*. Barcelona. Ed Urano.
- KNOEDGEN. W "El teatre impossible. Per una fenomenologia del teatre de titelles" *Barcelona, Institut del Teatre*.
- SÁNCHEZ. J.A (2006) *Dramatúrgias de la imagen*. Universidad de Castilla la Mancha.
- LEQOC, Jacques. *El cuerpo poético: una pedagogía de la creación teatral*. Barcelona: Plaza Edición, 2003.

WEBGRAFIA

- ARCHIVO ARTEA. <http://archivoartea.uclm.es/textos/una-introduccion-al-teatro-visual/>
- DICCIONARI TITERES <https://wepa.unima.org/es/category/enciclopedia/tecnico/>
- TITIRIJAI <https://www.cittolosa.com/nosotros/>